

Modern hayatın incisi PERLİT

Perlit; konforlu binaların inşasından çim futbol sahası ve golf sahalarının yapımına, metal sektörden organik tarıma kadar birçok alanda aranan, nadir minerallardan biri. Dünya perlit rezervinin yüzde 74'ü de ülkemizde bulunuyor

> Sefa Koyuncu

STANBUL - Altından bor ve perlite kadar birçok madende önemli rezerve sahip olan ülkemiz, yeraltındaki zenginlikleri yavaş yavaş fark ediyor. Dünyada perlitin en fazla üretilen ve tüketilen ülkesi olan ABD, perlitü ilk keşfeden ülke unvanına da sahip bulunuyor. Perlitin önemini keşfeden Amerikalılar, bu nanide ürünü çok ürettiyor, çok tüketiyor. "Grinin tonlarından siyaha kadar" renk yelpazesi bulunan bu parlak madene, "inci taşı" anlamına gelen "Perlit" adını da yine Amerikalılar vermiş.

30-40 kat büyüyor

İstılınca mısır patlağı (pop corn) gibi olan ve hacminin 30-40 katına kadar genişleyen bu gözenekli maddenin analizlerini yaparak nerede kullanılabileceklerini araştıran ABD'liler, bu minerel için bir enstitü kurarak, adını da Perlit Enstitüsü (The Perlit Institute) koymuşlar. Mimariye, peyzajda, metal sanayiinde, tarım, gıda ve ilaç sektöründe kullanılan perlitin üstün özellikleri saymakla bitmiyor. 1940'da üretimine başlanılan perlit, inşaat sektörü için ideal bir madde olduğunu hemen kanıtlandıktan sonra üretiminin artırılması dikkat çekiyor. Bu değerli maden, aynı yıllarda Avrupa'da da kullanılmaya başlanıyor. Ülkemizde perlitin kullanımının, 1979'larda başlıyor. Türkiye, dünya perlit rezervinin dörtte 3'ünü bünyesinde barındırıyor. Bugün ülkemizde üretilen perlitin yüzde 80'i inşaat sektöründe ısı ve ses yalıtım malzemesi olarak kullanılıyor. Üretim yüzde 15'ini İngiltere, Fransa, Belçika, Lüksemburg, Danimarka, Hindistan, Makedonya, Veneziella, S. Arabistan, Brezilya ve G. Kore'ye ihraç ediyoruz. Yüzde 5'ini de iç piyasada, peyzaj mimarisinde ve tarımda kullanıyoruz.

Biz de enstitü kuralım

Dünya ihracatının yüzde 32'sini ABD, yüzde 22'sini Yunanistan, yüzde 15'ini de Türkiye gerçekleştiriyor. ABD ve Yunanistan'ın 1940'larda, bizim ise 1979'da üretime başladığımız göz önüne alındığında bu konuda karamsarlığa gerek olmadığı anlaşılıyor. İç piyasada tüketimi arttırmanın ve dünya genelinde yeni pazarlara açılmanın yolları bulunabilirse, topraktan çıkarılması, işlenmesi çok kolay bir maden olan 8 milyar tonluk perlit rezervimizin, ülke ekonomisine büyük katkı sağlayacağı da ortaya çıkıyor. Uzmanlar, bor için kurulan enstitünün (BOREN) bir benzerinin de perlit için kurulması gerektiğine dikkat çekiyorlar.

Sanayicinin gözdesi

■ Maksimum +1050 dereceye kadar olan sıcaklıkta kazan, tavlama-dövme, ısıtma ve ergitme ocaklarında kullanılan tuğlaların üretiminde perlit kullanılıyor.

Döküm sanayiinde de yüzde 20-30 oranında perlit kullanılıyor. Yüksek ısı fırınlarda ısı kaybını önlemek için de perlit kullanılırken, düşük sıcaklıklarda (-270 derece) sıvılaştırılmış bütün gazların tanklarda korunması, perlit ile sağlanıyor.

Estetiğin sembolü

■ Perlitli refrakter blok ve tuğlalar hafif olduğu gibi yüksek oranda yalıtım sağlıyor. Radyoaktif olmaması, depreme dayanıklı olması, ısıyı koruma oranının yüksekliği, ses geçirmemesi, darbe ve gürültüyü absorbe etmesi, yangına direnci, asit ve bazlara karşı dayanıklılığı, bakteri barındırmaması gibi müthiş avantajları, perlitli inşaat sektöründe 'ideal' konuma getiriyor.

Spordan sağlığa

■ Çevremizde gördüğümüz özel olarak düzenlenmiş yeşil alanların, bahçelerin, parkların, havuzların yapısında perlit bulunuyor. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın hazırladığı Peyzaj Mimarlığı Teknik Şartnamesi'nde futbol sahaları, çim tenis kortları, golf sahaları ve benzeri çim yapım tekniği gerektiren alanlarda toprak düzenleyici olarak perlit kullanılması isteniyor. Gıda ve içme suyu sektöründe hijyenik filtrasyon perlitte yapılıyor. Isı ve su tutucu özelliğiyle organik tarım, fidencilik, çiçekçilik ve seracılıkta kullanılıyor.